Kemijski inštitut
Ljubljana
Slovenija

National
Institute of Chemistry
Slovenia

SI-1001 Ljubljana
Hajdrihova 19, POBox 660
Phone: +386 (0)1/476 02 00
Fax: +386 (0)1/476 03 00
http://www.ki.si

Kemijski inštitut je ob 70-obletnici podelil Preglove nagrade in naziv zaslužni raziskovalec

Ljubljana, 7. junij 2016 – Obrazložitve nagrad

Naziv zaslužnega raziskovalca Kemijskega inštituta je podeljen **akademiku prof. dr. Janezu Levcu**, ki je z vpeljavo pojmov kemijskega (reakcijskega) inženirstva, načrtovanja reaktorskih enot in kemijskega procesnega inženirstva v splošnem pomembno prispeval k delovanju, uspehom in prepoznavnosti Kemijskega inštituta, tako doma kot v tujini. Laboratorij za katalizo in reakcijsko inženirstvo je z naslova njegovega delovanja sodeloval v številnih mednarodnih projektih, predvsem pa izrazito napredoval na področju kemijskega reaktorskega inženirstva.

Naziv zaslužnega raziskovalca Kemijskega inštituta je prejel tudi **dr. Stanko Hočevar**, ki je s svojim znanjem, izkušnjami in prodornostjo pomembno prispeval k delovanju, uspehom in prepoznavnosti KI, predvsem v tujini. Laboratorij za katalizo in reakcijsko inženirstvo je prav zaradi njegove angažiranosti sodeloval v številnih mednarodnih projektih, predvsem pa izrazito napredoval na področju heterogene katalize. Kljub primarni usmeritvi na področje fizikalne kemije, je dr. Hočevar skozi leta izkazal temeljno obvladovanje reševanja inženirskih izzivov, predvsem s področja krojenja uporabnih lastnosti katalizatorjev.

Preglovo nagrado za izjemne dosežke v zadnjih petih letih je prejela **prof. dr. Ingrid Milošev**, znanstvena svetnica na Institutu Jožef Stefan, ki sodi med najprodornejše slovenske raziskovalke na področju elektrokemije in protikorozijske zaščite v tehnološko in biomedicinsko pomembnih materialih, njena dela pa so mednarodno prepoznavna. Njene funkcije vključujejo vodenje Odseka za fizikalno in organsko kemijo, je pomočnica direktorja za znanstveno-raziskovalno in pedagoško področje v Ortopedski bolnišnici Valdoltra ter profesorica na Fakulteti za kemijsko inženirstvo in tehnologijo Univerze v Zagrebu in na Mednarodni podiplomski šoli Jožefa Stefana. V zadnjih petih letih je dosegla znanstvene preboje na področju tako imenovanega integralnega pristopa k raziskavam mehanizma delovanja in analize vpliva različnih dejavnikov na učinkovitost posameznih organskih inhibitorjev pri zaščiti zlitin na osnovi bakra, aluminija, cinka, niklja in železa.

Preglovo nagrado za izjemne dosežke v zadnjih petih letih je prejel tudi **dr. Zdenko Časar**, zaposlen v farmacevtski družbi Lek/Sandoz. Dr. Časar sodi med najprodornejše slovenske raziskovalce na področju sintezne organske kemije. Sloves odličnega in mednarodno uveljavljenega raziskovalca je dosegel na področju organske sinteze in razvoja farmacevtskih učinkovin v Sandozovem razvojnem centru Slovenija. V zadnjem obdobju se je osredotočil na razvoj analitskih metod in stabilnosti farmacevtskih učinkovin in končnih farmacevtskih oblik. Dr. Časar je

ključno prispeval k razvoju sinteze dveh generičnih učinkovin, rosuvastatina, ki sodi med bistvene učinkovine za zniževanje povišane ravni holesterola v krvi in kabergolina, agonista dopaminskih receptorjev D2, ki je v uporabi za zdravljenje Parkinsonove bolezni. Njegova patentirana odkritja so pripomogla in omogočila, da Lek proizvaja lastne učinkovine in jih posledično uspešno trži na trgih zahodne Evrope.

Veliko Preglovo nagrado je Znanstveni svet Kemijskega inštituta posthumno namenil **prof. dr. Janku Jamniku**, ki je pustil izjemen pečat na Kemijskem inštitutu in širše, ko je bil član in vodja Laboratorija za impedančno spektroskopijo in v zadnjem obdobju kot direktor Kemijskega inštituta. Mednarodno se je uveljavil kot raziskovalec, ki je bistveno prispeval k razvoju impedančne spektroskopije. Teoretične modele za transport v heterogenih trdnih snoveh je apliciral na praktične materiale ki se uporabljajo v senzorjih, visokotemperaturnih gorivnih celicah in baterijah. Pomemben sklop ustvarjalnega dela prof. dr. Jamnika je izdelava nadomestnih shem za opis transporta v trdnem. Z vpeljavo transportno-reakcijskih enačb je razvil analitične izraze, ki imajo enoznačen fizikalno-kemijski pomen. Teoretična in praktična znanja so mu omogočila globok uvid v posebne transportne pojave, do katerih pride ko se dimenzije trdnine zmanjšajo na nanometrsko območje. O odličnosti in aktualnosti njegovega znanstveno-raziskovalnega dela pričajo izsledki njegovih raziskav, ki so objavljeni v mnogih priznanih znanstvenih revijah, vabila za predavanja na mednarodnih konferencah in tujih univerzah. Veliko svojih naporov je posvečal prenašanju znanja na mlajše sodelavce kot mentor pri diplomskih in doktorskih disertacijah. Komisija je v vlogi in opusu prof. dr. Janka Jamnika prepoznala izjemnega, mednarodno uveljavljenega raziskovalca, ki je s svojo znanstveno odličnostjo in originalnostjo prispeval k razumevanju termodinamskih in transportnih pojavov v prevodnikih. Rdeča nit njegovega delovanja kot direktorja je bila dvig kvalitete raziskav, kar je močno pripomoglo k povečanju prepoznavnosti Kemijskega inštituta in njegovega ugleda tako v Sloveniji kot mednarodno.